

Terapie venkovem

Vladimír Drápal, Jakub Dvořák & Michaela Nováková, Šárka Janeba, Barbora Lungová,
Bedřich Mrkva, Filip Nádvorník, Anna Treterová, Barbora Vovsová

Skupinová výstava současných umělců a umělkyň s mezigeneračním přesahem se dotýká tématu venkova jako místa, které může mít transformační a léčebný potenciál pro řadu civilizačních výzev, s nimiž se v současném světě potýkáme. K nim patří narůstající psychické potíže v populaci s pocity trvalého přetížení, vyhoření, úzkostí, klimatického žalu nebo únavy z online prostředí, v němž jsme odpojení od fyzického světa v éře umělé inteligence a v době klimatických změn. Terapeutickým prostředkem zde může být způsob života spojený s venkovem jako cesta ke zjednodušení, zpomalení, návratu k obyčejným věcem a fyzickým činnostem. Venkov je současně místem pro udržitelnější a soběstačnější životní i uměleckou praxi; nabízí příležitost pro aktivní samozásobitelství, pěstivatelství, pospolitost, kutilství a tradiční řemeslné a rukodělné práce, které mohou přinášet uspokojení a haptické spojení s přírodními materiály a okolním světem. Poskytuje příležitost pro hlubší vztah a sepětí s přírodou, zvířaty, půdou, krajinou, přírodními cykly a rytmy, jejichž přirozenou součástí jsou rituály a svátky v jejich původním významu. V současném umění i mimo něj se dnešní venkov a vztah k danému místu, půdě, lokálnímu a komunitnímu způsobu hospodaření a péči o jeho statky stává součástí proudu aktivní i aktivistické agroekologie i alternativního životního způsobu života, jehož principy a přístupy se mohou uplatnit i ve veřejném prostoru a prostředí města. Venkov v těchto ohledech není únikem z reality, ale naopak se může stát ozdravujícím podnětem k přenastavení zažitých a nezdravých civilizačních vzorců.

Představa venkova dnes přitom zároveň stále vyvolává směs ambivalentních pocitů spojených

s řadou klišé a přetrvávajících kulturních stereotypů. Podoba a problémy dnešního venkova jsou do velké míry důsledkem násilné kolektivizace zemědělství v minulosti, v jejímž rámci došlo k devastaci krajiny a rozpadu venkovské struktury s přerušením původních vazeb a způsobu života. Tradiční venkovská kultura byla a stále je zneužívána nacionálními politickými ideologiemi jako forma národního umění a do velké míry se vyprázdnila. Dnešní venkov se potýká s řadou problémů, od nedostatku pracovních příležitostí po špatnou dopravní dostupnost, chudobu, vyločenost, nedostupnost vzdělání nebo zdravotní péče či marginalizaci jeho problémů. Život na venkově se dnes do velké míry přiblížil městskému způsobu života, ale odsunutého na periferii. Vzhledem k vzrůstajícím životním nákladům a cenám bydlení ve městech však také mnoha lidem nabízí příležitost dostupného bydlení spojeného s odlišným životním rytmem. Pro ně může odchod na venkov znamenat výzvu, ale zároveň příležitost vrátit se k věcem, na něž jsme už dávno zapomněli.

Výstava otevírá téma venkova asociativní formou prostřednictvím sochařských a malířských děl vystavujících, pro něž venkov představuje inspiraci pro uměleckou tvorbu. U některých se jedná o přímou zkušenost života mimo město, spojenou s prací a způsobem života, u jiných jde o způsob práce s materiálem a tématem, jemuž se ve své práci věnují. Vedle tvorby současných umělců a umělkyň je na výstavě zastoupeno i vybrané dílo Vladimíra Drápala, významného solitérního brněnského malíře, grafika, sochaře a pedagoga.

Kurátorka: Marika Svobodová
Architekt výstavy: Max Lysáček

Dům pánů z Kunštátu
11. 3. – 24. 5. 2026
www.dum-umeni.cz

Doprovodný program

středa 18. 3. 2026 v 16.30 h → Pro mě
v Domě – výtvarný workshop inspirovaný
výstavou

sobota 28. 3. 2026, 09.30–15 h → výlet
do ateliéru, zahrady a za včelstvem umělce
Jana Karpíška v Soběšicích u Brna

středa 8. 4. 2026 v 17 h → komentovaná pro-
hlídka výstavy s diskuzí s pozvanými hosty

středa 15. 4. 2026 v 16.30 h → Pro mě v Domě –
výtvarný workshop v exteriéru inspirovaný
výstavou

sobota 24. 4. 2026 v 16 h → Brno Art Week –
komentovaná prohlídka výstavy s navazujícím
workshopem na nádvoří Domu pánů z Kunštátu

neděle 24. 5. 2026, 9.30–16 h → výlet a pro-
gram na kvetoucí Duhové zahradě u Kyjova
s umělkyní Barbarou Lungovou

Pro více informací ohledně doprovodného programu sledujte www.dum-umeni.cz.

→ *VLADIMÍR DRÁPAL*

Malíř, grafik a sochař a pedagog Vladimír Drápal (1921–2015) vystudoval ve čtyřicátých letech brněnskou Školu uměleckých řemesel a poté Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze v ateliéru Josefa Kaplického. Patřil k zakládajícím členům brněnských tvůrčích skupin Profil 58 a Sdružení Q. Žil ve své rodné malé obci Tvarožná u Brna, která se stala mikrokosmem jeho celoživotní tvorby. V té se odráží hluboký vztah a sepětí Drápala s místním prostředím, obyvateli, zvířaty i přírodou. Sochařské a grafické ukázky Drápalových děl vnášejí do výstavy vrstvu mezigenerační zkušenosti. Hlava sedláka, sochařské a grafické portréty koní a drobné plastické modely z vosku a dřeva zachycené redukovanou, abstrahovanou formou staví základní objemy lidských, zvířecích i přírodních tvarů do blízkého sousedství jako příbuzné tvary vycházející z přírody.

→ *JAKUB DVOŘÁK
& MICHAELA NOVÁKOVÁ*

Malby Jakuba Dvořáka (*1998), absolventa ateliéru malířství na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně, který od roku 2023 příležitostně pracuje v autorské dvojici s Michaelou Novákovou, zachycují realitu současné příměstské krajiny a maloměst z prostředí Vysočiny, odkud pochází a kde žije. Obrazy venkovských domků, ulic periferií, zákoutí dvorků a zahrad nebo stožárů s elektrickým vedením v krajině jsou věcným komentářem a portrétem míst, která Dvořák neidealizuje, ale ani neironizuje. Z pozice pozorovatele zaznamenává nebo přímo dokumentuje jejich podobu, v níž se vrství nánosy minulé i současné lidové tvořivosti a kutilství obyvatel s všudypřítomným pronikáním městských kulturních prvků do venkovské architektury i krajiny.

→ *ŠÁRKA JANEBA*

Malířka a ilustrátorka Šárka Janeba (*1995) absolvovala ateliér malířství na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně. Ve své tvorbě zaměřuje pozornost na všední předměty, jejichž detaily vyjímá ze svého okolí a staví je do centra obrazu jako svébytné a významotvorné symboly, které si přes svoji lapidární a redukovanou formu uchovávají původní vlastnosti. Na výstavě představuje Janeba soubor maleb z cyklu Záhon plný plevelu, které souvisí s jejím životem v malé vesnici na Vysočině, kam se s ro-

dinou před několika lety přestěhovala a kde postupně vlastními silami budují dům, ateliér i zahradu. Malby jednotlivých semínek, cibulek, plodů i plevelu tvoří ve svém celku obrazový atlas tvarů se záznamy pozorování, práce i úžasu nad nepředvídatelným růstem, pestrostí a podobami přírody.

→ *BEDŘICH MRKVA*

Nedávný absolvent katedry sochařství na Fakultě umění Ostravské univerzity Bedřich Mrkva (*1999) se ve své tvorbě zaměřuje na práci se dřevem. Volba materiálu vychází z rodinného zázemí otcovy stolařské dílny a z vlastní řemeslné dovednosti a zkušenosti, ale odráží také hluboký zájem o charakter přírodního materiálu a možnosti jeho zpracování. Sochy a reliéfy spojují materialitu a tradiční řemeslnou technologii s vnitřními prožitky, osobní zkušeností a vzpomínkami na rodnou krajinu Beskyd do podoby redukováných, abstrahovaných a imaginativních děl, jejichž součástí se stává i kresba vstupující do plochy a objemu sochařského tvaru. Kontemplativní poloha Mrkovy tvorby se prolíná s osobním nastavením autora a jeho životem v malé beskydské obci.

→ *FILIP NÁDVORNÍK*

Malby Filipa Nádvorníka (*1995), absolventa ateliéru kresby na Fakultě umění Ostravské univerzity, reflektují osobní zkušenost autora, který se souběžně s uměleckou tvorbou věnuje rodinné farmě a truhlářské práci v malé obci u Jeseňníku. Místní krajina s pohnutým osudem Sudet, tradiční architektura, chov zvířat a práce na statku se promítly do narativních výjevů Nádvorníkovy malby, v níž vystupuje v nadsázce coby jeho alter ego postava kovboje; rozporuplný mužský hrdina, spojující romantické představy s tématem kolonizování a přivlastnění půdy po vyhnání původních obyvatel. Každodenní realita a venkovská idyla je zároveň spojená především s běžnými úkony, fyzickou dřinou, prací a péčí o pozemky, rostliny a zvířata.

→ *BARBORA LUNGOVÁ*

Umělecká tvorba Barbory Lungové (*1977), absolventky ateliéru malby na brněnské Fakultě výtvarných umění VUT a laureátky Ceny Jindřicha Chalupického za rok 2025, se zaměřuje na kritické zkoumání kánonů maskulinity v malbě a na environmentální téma spojená s queer identitou na poli

tzv. kritického zahradničení. Na výstavě je zastoupena obrazy z dřívějšího cyklu narativních maleb Moravská gotika, v němž podvrtně převrací stereotypy spojené s dědictvím moravského venkova, lidového folklóru a mužskou tradiční rolí i její reprezentací. Zároveň vystavuje současnou práci, autorskou ručně malovanou knihu, otevírající perspektivu queer touhy ve vztahu k přírodě a krajině. Guerillové a queer zahradničení se zde stává způsobem, jak přenastavit zažitá klíše, osvobodit se od normativních modelů, aktivně vstupovat do veřejného i přírodního prostoru a pečovat o jeho statky.

→ *ANNA TRETEROVÁ*

Čerstvá absolventka ateliéru malířství Fakulty umění Ostravské univerzity Anna Treterová (*2000) představuje na výstavě ukázkou ze souboru maleb a keramických soch s ústředním motivem obilného klasu jako symbolu dávného sepětí lidské společnosti s půdou, rostlinami, zvířaty a přírodou. Téma odráží osobní zkušenost Treterové a vzpomínky na dětství ze života na malém vesnickém hospodářství, kde její rodina žije po generace a kde je možné tyto vazby i hlubší spojení s přírodou přirozeně rozvíjet a posilovat. Klas odkazuje také k růstu a rození, má strukturu fraktálu – nepravidelného geometrického útvaru, který ve svém detailu obsahuje podobu celku – a je tak fyzickým i symbolickým předmětem univerzálního přírodního řádu. Treterová vychází při své tvorbě z environmentální filozofie, mytologických textů, fyzikálních a matematických teorií.

→ *BARBORA VOVSOVÁ*

Barbora Vovsová (*1991) absolvovala sochařský ateliér na pražské Akademii výtvarných umění a žije v Praze. Inspiraci pro svoji tvorbu čerpá z cest, a především z přírody, zejména z růstu přírodních mikrostruktur, z nichž se organicky rozvíjejí složitější prostorové formy. Ve své práci používá dřevo, vosk nebo beton. Na výstavě představuje soubor sochařských reliéfů a kresebných textilních instalací s názvem Hory, v nichž vychází z postupného narůstání imaginativních ornamentálních přírodních struktur do podoby architektonických článků, které nesou znaky řemeslné tradiční stavby i symbolického chrámového prostoru přinášející emoci z monumentality přírody a hor, přesahující lidské měřítko.

Pořadatel

Dům umění města Brna
House of Arts Brno

Za podpory

B | R | N | O |

Mediální partneři

A2 ART ANTIQUES

ArtMap

artalk

Artikl

TIC BRNO

kdykde

vyletnik.cz
TURISTIKA • VÝLETY • DOVOZENÍ

Partner

IDS JMK